
Vergaderjaar 2024–2025

36 740 B

Jaarverslag en slotwet gemeentefonds 2024

Nr. 4

MEMORIE VAN TOELICHTING

A ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL

Wetsartikel 1 (verplichtingen, uitgaven en ontvangsten)

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de rijksbegroting, worden op grond van artikel 2.3, eerste lid, van de [Comptabiliteitswet 2016](#) afzonderlijk bij wet vastgesteld en ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2024 wijzigingen aan te brengen in de begrotingsstaat van het gemeentefonds.

Het in de begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikel wordt in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht.

Wetsartikel 3 (verplichtingenbedrag als bedoeld in artikel 5 van de Fvw)

Ingevolge artikel 5, eerste lid, van de [Financiële-verhoudingswet](#) hebben gemeenten gezamenlijk recht op het bedrag dat in de begroting als verplichting voor het totaal van de algemene uitkering en de aanvullende uitkeringen is opgenomen. Ingevolge artikel 5, tweede lid, van de [Financiële-verhoudingswet](#) hebben de gemeenten gezamenlijk recht op de bedragen die in de begroting als verplichting voor het totaal van de integratie-uitkeringen en het totaal van de decentralisatie-uitkeringen zijn opgenomen.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

J.J.M. Uitermark

De staatssecretaris van Financiën,

T. van Oostenbruggen

B ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING BIJ DE BEGROTINGSARTIKELN (SLOTVERSCHILLEN)

Artikel 1 Gemeentefonds

Uitgaven

In onderstaande tabel wordt een nadere uitsplitsing gegeven van de totstandkoming van het uitgavenbedrag van het gemeentefonds. Ten opzichte van de 2e suppletoire begroting 2024 is het uitgavenbedrag van het gemeentefonds met € 135,9 mln. verlaagd. De in tabel 1 weergegeven mutaties worden onder de tabel nader verklaard.

Tabel 1 Totstandkoming uitgavenbedrag gemeentefonds 2024 (bedragen x € 1.000)	
Stand uitgavenbedrag vastgestelde begroting 2024	42.873.720
Stand uitgavenbedrag eerste suppletoire begroting 2024	43.338.691
Stand uitgavenbedrag tweede suppletoire begroting 2024	43.971.852
Voorgestelde mutaties bij slotwet 2024	
1a) Realisatie Kosten Financiële-verhoudingswet opdrachten	– 1.897
1b) Verwerken openstaande post 2022	101
2) Realisatie Kosten Financiële-verhoudingswet bijdragen	58
3) Wijziging betalingsverloop algemene uitkering 2024	– 133.909
4) Wijziging betalingsverloop integratie-uitkeringen overig 2024	– 1
5) Afboeken oude verplichting integratie-uitkeringen	– 1
6) Afboeken oude verplichting decentralisatie-uitkeringen	– 5
7) Wijziging betalingsverloop decentralisatie-uitkeringen 2024	– 271
Totaal mutaties bij slotwet	– 135.925
Stand uitgavenbedrag slotwet 2024	43.835.927
<i>Waarvan uitgavenbedrag Algemene uitkering</i>	<i>38.751.785</i>
<i>Waarvan uitgavenbedrag Decentralisatie-uitkeringen</i>	<i>1.281.016</i>
<i>Waarvan uitgavenbedrag Integratie-uitkering Voogdij 18+</i>	<i>0</i>
<i>Waarvan uitgavenbedrag Integratie-uitkering Beschermd wonen</i>	<i>1.730.992</i>
<i>Waarvan uitgavenbedrag Integratie-uitkering Participatie</i>	<i>2.070.911</i>
<i>Waarvan uitgavenbedrag Integratie-uitkeringen Overig</i>	<i>0</i>
<i>Waarvan uitgavenbedrag Kosten Financiële-verhoudingswet opdrachten</i>	<i>565</i>
<i>Waarvan uitgavenbedrag Kosten Financiële-verhoudingswet bijdragen</i>	<i>658</i>

De wijziging van het uitgavenbedrag is in de veegbrief in december 2024 (Kamerstukken II, 2024/2025, [36600, nr. 123](#)) gemeld aan de Tweede Kamer en is het saldo van een aantal mutaties:

1 en 2) Realisatie Kosten Financiële-verhoudingswet opdrachten en bijdragen

Het gerealiseerde bedrag komt per saldo € 1,7 mln. lager uit dan bij tweede suppletoire begroting 2024 werd geraamd. Het budget voor 2024 is daarmee niet volledig tot besteding gekomen. Deze uitgaven zullen voor een deel in 2025 alsnog worden gedaan. Daarom zullen de uitgaven «Kosten financiële-verhoudingswet» bij Eerste suppletoire begroting 2025 opwaarts worden bijgesteld met € 1 mln., conform de bestaande afspraken hierover met het ministerie van Financiën.

3) Wijziging betalingsverloop algemene uitkering 2024

De uitbetalingen van voorschotten aan gemeenten in 2024 zijn lager geweest dan het beschikbare uitgavenbudget bij tweede suppletoire begroting 2024. Het gaat hierbij om een verschil van € 133,9 mln. Dit hangt enerzijds samen met de jaarlijkse verdeelreserve die wordt aangehouden om te voorkomen dat er in enig jaar teveel wordt uitgekeerd en anderzijds met het feit dat de mutaties uit de 2e suppletoire begroting pas in de betaalmaand januari van jaar t-1 verwerkt kunnen worden. Omdat gemeenten recht hebben op deze bedragen wordt het bedrag in 2024 afgeboekt en het kasbudget 2025 met dit bedrag opgehoogd. Dat maakt het mogelijk om de uitkeringen in 2025 alsnog tot betaling te laten komen.

4) Wijziging betalingsverloop integratie-uitkeringen overig 2024

De uitbetalingen van voorschotten aan gemeenten in 2024 zijn lager geweest dan het beschikbare uitgavenbudget bij tweede suppletoire begroting 2024. Het gaat hierbij om een verschil van € 1.000. Het uitgavenbudget voor de integratie-uitkeringen zal bij Voorjaarsnota 2025 met dit bedrag opwaarts worden bijgesteld

5) Afboeken oude verplichting integratie-uitkeringen

Deze boeking hangt samen met het afboeken van een oude verplichting.

6) Afboeken oude verplichting decentralisatie-uitkeringen

Deze boeking hangt samen met het afboeken van een oude verplichting.

7) Wijziging betalingsverloop decentralisatie-uitkeringen 2024

De uitbetalingen aan gemeenten in 2024 zijn lager dan het beschikbare uitgavenbudget bij tweede suppletoire begroting 2024. Het gaat hierbij om een verschil van € 0,3 mln. Een specificatie van dit bedrag is opgenomen in de bijlage bij deze slotwet. Het uitgavenbudget voor de decentralisatie-uitkeringen zal bij Voorjaarsnota 2025 met dit bedrag opwaarts worden bijgesteld.

Verplichtingen

In tabel 2 wordt ter toelichting een nadere uitsplitsing gegeven van de totstandkoming van het verplichtingenbedrag van het gemeentefonds. Ten opzichte van de tweede suppletoire begroting 2024 is het verplichtingenbedrag met € 2 mln. verlaagd.

**Tabel 2 Totstandkoming verplichtingenbedrag gemeentefonds 2024
(bedragen x € 1.000)**

Stand verplichtingenbedrag vastgestelde begroting 2024	42.873.720
Stand verplichtingenbedrag eerste suppletoire begroting 2024	43.476.676
Stand verplichtingenbedrag tweede suppletoire begroting 2024	44.109.837
Voorgestelde mutaties bij slotwet 2024	
1) Realisatie Kosten Financiële-verhoudingswet opdrachten	– 2 124
2) Realisatie Kosten Financiële-verhoudingswet bijdragen	109
Totaal mutaties bij slotwet	– 2.015
Stand verplichtingenbedrag slotwet 2024	44.107.822
Waarvan verplichtingenbedrag Algemene uitkering	39.023.951
Waarvan verplichtingenbedrag Decentralisatie-uitkeringen	1.281.022
Waarvan verplichtingenbedrag Integratie-uitkering Voogdij 18+	0
Waarvan verplichtingenbedrag Integratie-uitkering Beschermd wonen	1.730.992
Waarvan verplichtingenbedrag Integratie-uitkering Participatie	2.070.911
Waarvan verplichtingenbedrag Integratie-uitkeringen Overig	0
Waarvan verplichtingenbedrag Kosten Financiële-verhoudingswet opdrachten	237
Waarvan verplichtingenbedrag Kosten Financiële-verhoudingswet bijdragen	709

De wijziging van het verplichtingenbedrag is als volgt te verklaren:

1) Realisatie Kosten Financiële-verhoudingswet opdrachten

Het gerealiseerde bedrag komt € 2,1 mln. lager uit dan bij tweede suppletoire begroting 2024 werd geraamd. Dit is veroorzaakt doordat in 2024 minder opdrachten zijn aangegaan dan vooraf geraamd.

2) Realisatie Kosten Financiële-verhoudingswet bijdragen

Het gerealiseerde bedrag komt totaal € 0,1 mln. hoger uit dan bij tweede suppletoire begroting 2024 werd geraamd. Dit is veroorzaakt doordat in 2024 meer bijdragen zijn verstrekt dan vooraf geraamd.

Ontvangsten

Sinds de invoering van de Financiële-verhoudingswet zijn de uitgaven en de inkomsten op grond van artikel 4 van die wet over ieder uitkeringsjaar aan elkaar gelijk. Ten opzichte van de tweede suppletoire begroting 2024 worden de ontvangsten met € 135,9 mln. verlaagd.

Bijlage Specificatie integratie- en decentralisatie-uitkeringen

Tabel 3 Specificatie integratie- en decentralisatie-uitkeringen gemeentefonds 2024 (bedragen x € 1.000)

	Budget na NJN	Slotwet	Budget totaal	Uitgegeven	Verschil
Integratie-uitkeringen					
Voogdij 18+	0		0		0
Beschermd wonen	1.730.992		1.730.992	1.730.992	0
Participatie	2.070.911		2.070.911	2.070.911	0
Wijziging betalingsverloop	2	- 1	1	0	- 1
SUBTOTAAL IU	3.801.905	- 1	3.801.904	3.801.903	- 1
Decentralisatie-uitkeringen					
100 jaar vriendschap Turkije-Nederland	140		140	140	0
Aanpak laaggeletterdheid	7.300		7.300	7.300	0
Aanpak recreatieparken	170		170	171	1
Actieplan wapens en jongeren	1.025		1.025	1.025	0
Alleenverdienersproblematiek	22.597		22.597	22.597	0
Bed, bad en brood	1.600		1.600	1.600	0
Beeldende kunst en vormgeving	13.500		13.500	13.500	0
Begeleiding jongeren naar werk	14.895		14.895	14.895	0
Behoud sociale voorzieningen Groningen	629		629	629	0
Bodembescherming	8.636		8.636	8.636	0
BRP centralisering inschrijving vergunninghouders	4.731		4.731	4.731	0
Capaciteitsinzet ondernemingsplan	608		608	608	- 1
Correctie Waterschapswegen (Knelpunten verdeelproblematiek)	4.047		4.047	4.047	0
Dakloze EU burgers	7.000		7.000	7.000	0
Einde lening inburgeringsplichtig	2.240		2.240	2.240	0
Erfgoed Deal	4.273		4.273	4.273	0
Ex Ante Impact Analyse NPLV	223		223	223	0
Experiment gesloten coffeeshopketen	1.378		1.378	1.378	- 1
Experiment nieuw stembiljet 2024	250		250	250	0
Extra capaciteit BOA's	13.000		13.000	13.000	0
Faciliteitenbesluit opvangcentra	17.037		17.037	17.037	- 1
Gemeentelijke antidiscriminatie voorzieningen	2.500		2.500	2.500	0
Jeugd	21.700		21.700	21.700	0
Jeugdhulp aan kinderen in een AZC	5.100		5.100	5.100	0
Kansen voor alle kinderen	85.000		85.000	85.000	0
Landelijke aanpak adreskwaliteit	2.856		2.856	2.856	0
Landelijke beeindigingsregeling veehouderijbedrijven	14.725		14.725	14.726	1
LHBTI beleid regenboogsteden	1.232		1.232	1.232	- 1
Maatschappelijke begeleiding	1.373		1.373	1.372	- 1
Maatschappelijke opvang	385.057		385.057	385.057	0
Meerkosten Oekraïne sociaal domein	29.754		29.754	29.754	0
Nationaal Actieplan dakloosheid	55.000		55.000	55.000	0
Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid	1.002		1.002	1.002	0
Natuur bij Energieprojecten	11.096		11.096	11.096	0
Natuurbrandpreventie en -mitigatie	3.418		3.418	3.418	- 1
Nederlands-Soedanese repatrianten	320		320	319	- 1
Outreachend werken	508		508	508	0
Pilots Samenwerken sociaal en veiligheidsdomein	735		735	735	0
Realisatie energietransitie	668		668	668	0
Regionale doelgroepspecifieke aanpak	4.784		4.784	4.783	- 1

	Budget na NJN	Slotwet	Budget totaal	Uitgegeven	Verschil
Register Externe Veiligheidsrisico's (REV)	3.420		3.420	3.420	0
RES regio's	8.781		8.781	8.781	0
Signaalmanagement systeem	68		68	68	0
Slavernijverleden	1.176		1.176	1.176	0
Social Labs	700		700	700	0
Spreadingswet	15.300		15.300	15.300	0
Startbanen statushouders	3.776		3.776	3.776	0
Toekomstbesteding maken energiebeleid	10.375		10.375	10.374	- 1
Uitstapprogramma prostituees	6.000		6.000	6.000	0
Uitvoeringskosten omgevingswet	71.535		71.535	71.535	0
Vangnetconstructie energietoelage 2023	32.500		32.500	32.500	0
Veerkracht en weerbaarheid	134		134	134	0
Veilig wonen	2.415		2.415	2.415	0
Veilige steden	795		795	795	0
Veiligheidshuizen	7.699		7.699	7.699	0
Verkeersveiligheid	95		95	95	0
Versterking arbeidsmarktregio's	15.113		15.113	15.112	- 1
Versterking dienstverlening gemeenten: personen met verward gedrag	10.000		10.000	10.000	0
Versterking omgevingsveiligheidsdiensten	3.825		3.825	3.825	0
Voorschoolse voorziening peuters	30.000		30.000	30.000	0
Vrouwenopvang	230.607		230.607	230.607	0
VTH-taken	46.700		46.700	46.700	0
Weerbare gemeenschappen tegen ondermijnende criminaliteit	245		245	245	0
Wet betaalbare huur	14.685		14.685	14.684	- 1
Wet kwaliteitsborging bouw	10.076		10.076	10.076	0
Work in Nederland	2.895		2.895	2.894	- 1
Wijziging betalingsverloop decentralisatie-uitkeringen 2023	270	- 5	265	0	- 265
SUBTOTAAL DU	1.281.292	- 5	1.281.287	1.281.015	- 272
TOTAAL IU en DU	5.083.197	- 6	5.083.191	5.082.918	- 273